

Monumentnummer*: 518031

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 september 2001
Kadaster deel/nr 82832/25

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zaandam		Zaanstad		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Hemkade	12			1506 PR	Zaandam		
Hemkade	14			1506 PR	Zaandam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Zaandam		K				13336	

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig KANTOOR "Gebouw 41" van de munitiefabriek, onderdeel van het complex Hembrugterrein-Artillerie Inrichtingen Hembrug, gerealiseerd in de jaren 1895 (fundering), 1896 (afwerking) en 1898-1900 (voorzieningen), en opgetrokken in neo-renaissantistische bouwtrant. Het kantoor was oorspronkelijk bestemd tot 'burelen der officieren, werkzaam bij de draaierij van projectielen en buizen, de gieterij en de vuurwerkerij, alsmede tot scheikundig laboratorium en tot twee woningen voor gehuwden'. Het object behoort tot de oudste bewaard gebleven bebouwing van de fabriek en bevindt zich aan de zuidelijke terreingrens, waar de kantoren en administratie waren geconcentreerd. Met het vergelijkbare maar iets grotere gebouw 12 ('Bureelgebouw van de werkplaatsen voor draagbare wapenen en de patroonfabriek') dat een aantal jaren terug gesloopt werd vormde dit object het hoofdkantoor van de fabriek. Na de Tweede Wereldoorlog werd in het gebouw onder meer een theaterzaal ingericht. Thans is het gebouw in gebruik als kantine. In oorsprong was het kantoor inwendig voorzien van tegelvloeren, lambriseringen, behangsels op doek en van houten of stucwerkplafonds. Deze afwerking is zo goed als verdwenen, evenals de oorspronkelijke tien dakkapellen op het dak dat met zink bekleed was. De ramen zijn vernieuwd.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kantoorgebouw, gebouwd op rechthoekige plattegrond en bestaande uit twee bouwlagen onder scherp geknikt mansardedak. Het object ligt oost-west gericht met de voorgevel langs het Noordzeekanaal. Het gebouw is gefundeerd op een houten paalroosterwerk en gemetselde voet. Het werd met spouwmuren opgetrokken in grauwe baksteen gemetseld in kruisverband met toepassing van zandsteen in de geveltop, hardsteen in de plint, kunststeen voor bandwerk en sluitstenen, en rode en gele baksteen in het metselmozaïek van de vensterbogen.

De voorgevel (zuid) bestaat uit een risalerende middenpartij met aan weerszijden drie vensterassen. De middenpartij van drie assen is voorzien van gekoppelde rondboogvensters en een centrale ingang. De middenpartij is met een kapverdieping tot nokhoogte doorgezet. Dit deel wordt bekroond door een balustrade en een zandstenen opzetstuk in de vorm van een door klauwstukken geflankeerd Rijkswapen waarop een fronton. Boven de ingang bevindt zich een jaartalsteen 'anno 1898'. De overige vensters in het gebouw hebben rondbogen op de begane grond en strekken op de verdieping.

De zijgevels (west en oost) hebben vier vensterassen en de achtergevel heeft er elf. De gevels hebben een geprofileerde houten kroonlijst.

Waardering

Het voormalige kantoorgebouw "Gebouw 41" is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een directiegebouw uit het einde van de 19de eeuw, tevens van belang als historisch-functioneel hoofdonderdeel van het complex Hembrugterrein, gebouwd in de eerste fase van de fabriek.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Bureelgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument